



בש"פ 4449/15 - מדינת ישראל נגד אימטאנס עואד

בבית המשפט העליון

בש"פ 4449/15

בש"פ 5341/15

כבוד השופט ס' ג'ובראן

לפני:

מדינת ישראל

המבקשת בבש"פ 4449/15

והמשיבה בבש"פ 5341/15:

נ ג ד

המשיב בבש"פ 4449/15 והעורר אימטאנס עואד

בבש"פ 5341/15:

בקשה להארכת מעצר; ערר על החלטתו של בית
המשפט המחוזי בנצרת מיום 20.7.2015 במ"ת
11099-10-14 שניתנה על ידי כבוד השופט ב' ארבל

(18.8.2015)

ג' באלול התשע"ה

תאריך הישיבה:

בשם המבקשת בבש"פ 4449/15 עו"ד עילית מידן

והמשיבה בבש"פ 5341/15:

בשם המשיב בבש"פ 4449/15 עו"ד אלביר מני

והעורר בבש"פ 5341/15:

החלטה



1. לפני בקשה להארכת מעצר שהוגשה על ידי המבקשת בבש"פ 4449/15, היא המשיבה בבש"פ 5341/15 (להלן: המבקשת), וערר על מעצר עד תום ההליכים שהוגש על ידי המשיב בבש"פ 4449/15, הוא העורר בבש"פ 5341/15 (להלן: המשיב).

הבקשה היא להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים החל מיום 6.7.2015 או עד למתן פסק דין בת"פ 11083-10-14 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם. הערר הוא כנגד החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (השופט ב' ארבל) מיום 20.7.2015 במ"ת 11099-10-14, במסגרתה הורה על המשך מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו במסגרת ת"פ 11083-10-14.

כתב האישום

2. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); עבירות בנשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק; איומים, לפי סעיף 192 לחוק; יריות באזור מגורים, לפי סעיף 340 לחוק; היזק ברכב במזיד, לפי סעיף 431 לחוק; מעשה פזיזות ורשלנות בחיה, לפי סעיף 338(א)(6) לחוק; ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק.

3. על פי עובדות כתב האישום, המשיב הנו שכנם של ענאן תומא (להלן: המתלונן) ואחיו, יוסף תומא (להלן: יוסף). בין המתלונן למשיב התפתח סכסוך על רקע טענות המתלונן כלפי המשיב כי הוא, אחיו וצעירים נוספים שוהים ומרעשים בדרך קבע בחניון הנמצא מתחת לבית המתלונן. ביום 30.6.2014, אח המשיב שהה בחניון והמתלונן הורה לו בתקיפות לעזוב. למחרת, ביום 1.7.2014, לאחר שהמשיב כעס על המתלונן על כך שגירש את אחיו, הוא התקשר אל יוסף וקילל את המתלונן באוזניו ואף איים לבוא ולירות עליו. בעקבות האיומים, הגיעו המתלונן ואחיו בשעות הערב לפגוש את אב המשיב במטרה להרגיע את הרוחות. מפגש זה לא צלח, ואף הסתיים בוויכוח בין המשיב לבין המתלונן, כאשר המשיב ואחיו איימו על המתלונן ויוסף בשנית.

4. עוד על פי עובדות כתב האישום, מאוחר יותר באותו ערב, הגיע המשיב לחניון כשעמו כלב מסוכן מגזע פוט בול. משיוסף הבחין במשיב, הוא ניסה לדבר אל ליבו ולהרגיעו, אך המשיב השיב לו כי יש לו עניין אישי עם המתלונן, ושוב איים כי יירה ויפגע בו. המתלונן שמע את המתרחש, וכשראה את המשיב קילל אותו והצטרף ליוסף. בשלב זה הוציא המשיב אקדח שהחביא מבעוד מועד, כיוון אותו אל המתלונן ויוסף וירה לעברם מספר פעמים. כשסיים, פנה לכיוון שער ביתו, והמתלונן ויוסף שסברו כי נגמרה לו התחמושת, רצו לעברו מצוידים במקל וקלשון לשם הגנה עצמית. משהגיע המשיב לשער ביתו, כיוון שוב את האקדח לעברם, ירה עוד מספר כדורים ופגע במתלונן ברגלו. מיד לאחר הירי, שחרר את הכלב המסוכן ונמלט מהמקום. יוסף המבוהל נאבק עם הכלב והצליח להדוף אותו ולחסום את פיו.

5. כתוצאה ממעשי המשיב, נגרם למתלונן פצע כניסה ללא יציאה ושביר בשוק שמאל ללא תזוזה עם רססים. הוא נאלץ להתפנות באמבולנס לבית החולים, אושפז כשבוע ימים ונזקק לטיפול רפואי. כמו כן, כתוצאה מהירי של המשיב באזור המגורים, פגע אחד הקליעים ברכב שחנה בסמוך למקום. לבסוף, על אף שהמשיב ידע כי הוא דרוש לחקירה עקב האירוע, הוא התחמק מהמטרה ולא אותר מיום האירוע ועד ליום 24.9.2014 כאשר נעצר בביתו.

ההליכים עד כה

6. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו, ומתקיימות בו שתי עילות מעצר: האחת - מסוכנות, על פי החזקה הקבועה בסעיפים 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים, מאחר שהעבירה המיוחסת למשיב בוצעה תוך שימוש בנשק חם; השנייה - שיבוש הליכי משפט, לפי סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים, בשל ניסיונו להתחמק לאחר



האירוע.

7. ביום 6.10.2014 הסכים בא כוח המשיב לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אך ביקש כי ייערך תסקיר שירות מבחן בעניין המשיב. בית המשפט המחוזי נענה לכך, אך ביום 19.10.2014 בא כוח המשיב הודיע כי אין בידיו בשלב זה חלופת מעצר מתאימה. על כן, הוא ביקש לבטל את ההחלטה המורה על עריכת התסקיר, אולם ביקש לשמור לעצמו את הזכות לפנות בבקשה לעיון חוזר. בית המשפט נענה גם לבקשה זו, והורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המתנהלים נגדו.
8. אשר להליכים בתיק העיקרי, ביום 23.10.2014 כפר המשיב במיוחס לו, וביקש להגיש כפירה מפורטת לאחר קבלת מלוא חומר החקירה. על כן, קבע בית המשפט המחוזי ישיבה נוספת ליום 13.11.2014, והורה למבקשת להעמיד את מלוא חומר החקירה לעיון בא כוח המשיב. ביום 2.11.2014 הגיש בא כוח המשיב בקשה לגילוי חומר החקירה, והדיון בה נקבע ליום 18.11.2014, מה שהוביל לדחייה מוסכמת של דיון ההקראה שנקבע ליום 13.11.2015, וזאת ליום 24.11.2014. אולם, בשל אי התאמה ליומן בא כוח המשיב, הדיון נדחה בשנית ליום 1.12.2014.
9. ביום 1.12.2014 התקיימה ישיבת ההקראה הנוספת, במסגרתה כפר המשיב במלוא המעשים המיוחסים לו, ונקבעה פגישת תזכורת ליום 15.12.2014 לשם ניסיון להגיע להסכמות. ביום 15.12.2014, לאחר שהצדדים לא הצליחו להגיע להסכמות, בית המשפט המחוזי נעתר לבקשה מוסכמת מהצדדים לקבוע מועדים לשמיעת ההוכחות לימים 12.4.2015; 15.4.2015; ו-26.4.2015. אולם, הדיונים שנקבעו לימים 12.4.2015 ו-15.4.2015 בוטלו בשל חג הפסחא ובשל אילוצי בית המשפט.
10. ביום 26.4.2015 התקיימה ישיבת הוכחות, במסגרתה נשמעה עדותו של המתלונן אשר נעצרה במהלך החקירה הנגדית בשל אילוצי זמן. נקבע מועד להמשך שמיעת העדויות ביום 14.5.2015. ביום זה, החקירה הנגדית עדיין לא הסתיימה בשל אילוצי בית המשפט, ונקבע מועד נוסף ליום 21.5.2015, במסגרתו הסתיימה שמיעת עדות המתלונן. בית המשפט המליץ לבא כוח המשיב לבוא בדברים עם המבקשת והדיון נקבע לתזכורת ליום 4.6.2015.
11. ביום 2.6.2015 בוטל מועד התזכורת בשל אילוצי בית המשפט, ונקבע מועד חלופי ליום 8.6.2015. ביום זה, ציינו באי כוח הצדדים כי לא עלה בידיהם להגיע להסכמות, ובית המשפט קבע מועד לתזכורת לצורך קביעת מועדי הוכחות נוספים ליום 2.7.2015. ביום 2.7.2015 התיק נקבע לדיון ביום 13.7.2015. ביום 13.7.2015 נקבע התיק להמשך שמיעת הוכחות לחודש נובמבר 2015.
12. במקביל, ביום 12.6.2015 הגיש בא כוח המשיב בקשה לעיון חוזר משמצא חלופת מעצר מתאימה. בית המשפט המחוזי נעתר לבקשה, והורה לשירות המבחן להמציא תסקיר עד ליום 13.7.2015, וכן קבע מועד לדיון בבקשה ליום 16.7.2015. ביום 12.7.2015 הוגש תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. ביום 16.7.2015 התקיים דיון בפני בית המשפט המחוזי, אשר נדחה להמשך דיון ולמתן החלטה ליום 20.7.2015.
13. ביום 20.7.2015 הורה בית המשפט המחוזי על המשך מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המתנהלים נגדו. בית המשפט המחוזי קבע כי תסקיר שירות המבחן שנערך בעניין המשיב אינו חיובי, כפי שביקש לטעון בא כוחו. בתסקיר צוין כי קצין המבחן קיים מפגש עם המשיב, אשר לא הצליח לשתפו בנסיבות מעצרו, היה ממוקד אך בתנאי המעצר וקשייו הרגשיים ושלל קיומו של קונפליקט קודם עם המתלונן. עוד נמצא בתסקיר, כי קצין המבחן התרשם שהמתלונן סובל מתחושות פחד ואיום. כן צוין, כי אמנם למשיב לא נרשמו הרשעות קודמות, אך הוא נחקר במשטרה לא פעם סביב חשדות שונים, ויתכן שיש בכך כדי לשקף את הבעייתיות בהתנהלותו. על כל האמור, קצין המבחן קבע כי לא ניתן לשלול סיכון גבוה לפריצת גבולות וסיכון להישנות התנהגות דומה מצד המשיב כלפי המתלונן. על אף שקצין המבחן התרשם משני המועמדים לפקח על המשיב, נקבע כי החלופה שהוצעה בעייתית, מאחר שקיים פוטנציאל לא מבוקל לפריצת גבולות במסגרתה.



14. בית המשפט המחוזי עמד על כך ששני אלמנטים מלמדים על משנה חומרה במעשי המשיב: האחד - עצם השימוש בנשק חם ושיסיון הכלב כנגד המתלונן, והשני - סכסוך ארוך ומתמשך אשר יש בו כדי להעלות את דרגת המסוכנות הטמונה בו. בית המשפט חזר על ההלכה הידועה כי מעורבות בעבירות נשק מעידה על מסוכנות טבועה, ועל כן רק במקרים יוצאי דופן ניתן להפיג מסוכנות זו באמצעות חלופת מעצר. בית המשפט קבע כי החלופה שהוצעה, אשר סווגה גם בתסקיר שירות המבחן, אינה ראויה. בית המשפט התייחס לשניים שהוצעו לשמש כמפקחים, וקבע כי הם לא יוכלו לספק פיקוח הרמטי. כן צוין, כי היה מצופה לכל הפחות שהם יתייצבו בבית המשפט, ועצם היעדרותם מעוררת חשש כבד באשר לאפשרות הסתמכות עליהם. על כן, קבע בית המשפט המחוזי כי המשיב יישאר נתון במעצר עד תום ההליכים נגדו.

הבקשה להארכת מועד

15. הבקשה שלפניי הוגשה ביום 25.6.2015, במסגרתה טוענת המבקשת כי מסוכנות המשיב נלמדת מחומרת מעשיו ונסיבות ביצועם. כן היא טוענת, כי מאחר שהמשיב הסתתר במשך קרוב לשלושה חודשים מהמשטרה, גובר החשש להימלטות מהדין ושיבוש הליכי משפט.

הערר על מעצר עד תום ההליכים

16. הערר שלפניי הוגש ביום 4.8.2015, במסגרתו טוען המשיב כי בית המשפט המחוזי לא התייחס נכונה למכלול טענותיו, ובפרט ביחס לכרסום שחל בראיות לכאורה לשיטתו. המשיב טוען כי בחקירתו הארוכה של המתלונן הוא סתר אמרות חוץ שנתן והתנער מהודעות שמסר במשטרה, וכן כי למתלונן יש מניע להפלילו. עוד טוען המשיב, כי בית המשפט המחוזי לא בחן נכונה את התסקיר שנערך בעניינו. לעמדתו, לא ניתן משקל לתכניו החיוביים ביחס אליו, בעוד שהיעדר ההמלצה נעוץ בעיקר בעמדת המתלונן. בהקשר זה טוען המשיב כי התסקיר נשען על שיחה שנוהלה אך עם המתלונן. כן הוא טוען, כי לא ניתן משקל לגורמים מפחיתי סיכון הרלבנטיים בעניינו, בדגש על תקופת המעצר הארוכה שהוא ריצה ועל העדר עברו הפלילי.

17. המשיב מוסיף וטוען, כי בית המשפט המחוזי התעלם מהתנהגותו הלא רציונאלית של המתלונן אשר רץ לכיוונו עם קלשון לאחר שבוצע לעברו ירי. כמו כן נטען, כי לא ניתן משקל לקצב ניהול התיק בעניינו. לבסוף, המשיב מלין על כך שבית המשפט המחוזי קבע כי החלופה שהוצעה אינה ראויה, מבלי לשמוע ולהתרשם מהמפקחים המוצעים באופן ישיר, וכי בני משפחה נוספים הביעו נכונות להתגייס לתפקיד.

18. ביום 13.7.2015 נקבעו בבית המשפט המחוזי ארבע ישיבות הוכחות לחודש נובמבר הקרוב - כולן לאחר תום מועד הארכת המעצר המבוקשת. בהחלטתי מיום 18.8.2015 הוריתי למבקשת להגיש בקשה לבית המשפט המחוזי לקביעת מועדים נוספים לשם המשך שמיעת הראיות בתיק, בתוך תקופת ההארכה המבוקשת.

19. בדיון לפניי מיום 27.8.2015 מסרה המבקשת כי נקבעו מועדים לארבע ישיבות נוספות בבית המשפט המחוזי בתאריכים 17.9.2015, 24.9.2015, 8.10.2015 ו-18.10.2015, מתוכם, שני המועדים הראשונים חלים במהלך תקופת הארכת המעצר המבוקשת. להערכת המבקשת יידרשו שלוש ישיבות נוספות על מנת לסיים את פרשת התביעה בתיק העיקרי. המבקשת שבה על טענתה בנוגע למסוכנותו של המשיב אשר נשקפת ממעשיו החמורים ומהעובדה שמדובר בסכסוך שכנים שנמשך לאורך תקופה ארוכה. בניגוד לעמדת המשיב, המבקשת סבורה כי המלצתו של שירות המבחן שלא לשחרר את המשיב למעצר בית, איננה מושפעת אך ורק מחששותיו של המתלונן אלא בעיקר ממסוכנותו של המשיב ומהעדר חלופת מעצר הולמת.



20. בא כוח המשיב טען כי התיק מתנהל בקצב שאינו משביע רצון, וכי הערכת המשיבה לגבי הצפי לסיום פרשת התביעה היא הערכה אופטימית יתר על המידה. בנוסף, בא כוח המשיב חזר על טענותיו בנוגע לתסקיר שירות המבחן. לדידו, ההמלצה שלא לשחרר את המשיב לחלופת מעצר נובעת מחששותיו של המתלון ולא מהמסוכנות הנשקפת מהמשיב. כמו כן, בא כוח המשיב ציין לזכות המשיב את גילו הצעיר ואת העדר עברו הפלילי. לבסוף, חזר בא כוחו של המשיב על טענתו לפיה חל כרסום משמעותי בראיות לכאורה, וטען כי "הקערה התהפכה על פיה" בהקשר זה.

דין והכרעה

21. ככלל, בהליך לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, על בית המשפט לאזן בין הזכות לחירות העומדת למשיב והנתמכת בחזקת החפות, לבין האינטרס של שמירה על בטחון הציבור וההגנה על הליך שיפוטי תקין. בין יתר השיקולים שיש לשקול במסגרת הבקשה להארכת מעצר, ניתן למנות את: חלוף הזמן מאז הושם המשיב במעצר; קצב התנהלות הדיונים; החשש מפני שיבוש הליכי משפט; חומרת העבירות המיוחסות למשיב ונסיבותיהן; ומידת המסוכנות הנשקפת הימנו (ראו למשל: בש"פ 7876/12 מדינת ישראל נ' בראנס, פסקה 14 (29.11.2012)).

22. בענייננו, מדובר בכתב אישום חמור המתאר שימוש בנשק חם וגרימת חבלה חמורה למתלון כתוצאה מהירי המכוון שביצע לעברו המשיב שלא הסתפק בכך, ולכאורה אף שיסה בו באכזריות כלב מסוכן. המעשים המיוחסים למשיב מקימים שתי עילות מעצר. ראשית, על פי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים, העובדה שמיוחסת למשיב עבירה שבוצעה בנשק חם, מקימה כנגדו חזקת מסוכנות. שנית, בענייננו של המשיב קיים גם חשש מפני שיבוש הליכי משפט או התחמקות מהליכי שפיטה לפי סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים, שכן הוא ניסה להתחמק מגורמי האכיפה בתקופה בה היה דרוש לחקירה.

23. אני סבור כי המסוכנות הטבועה בפרשה עומדת בעינה ולא ניתן לאיין אותה באמצעות חלופת המעצר המוצעת. אף תסקיר שירות המבחן אינו תומך בחלופת המעצר שהוצעה על ידי המשיב. אינני מקבל את עמדתו של בא כוח המשיב לפיה תסקיר שירות המבחן מתמקד אך ורק בחששותיו של המתלון מפני שחרורו האפשרי של המשיב לחלופת מעצר. התסקיר מעורר חשש ביחס למידת מסוכנותו של המשיב ועומד על כך שקיים פוטנציאל בלתי מבוטל לפריצת גבולות מצדו אם ישוחרר לחלופת המעצר. כעולה מתסקיר שירות המבחן, חלופת המעצר המוצעת אינה מספקת פתרון הרמטי שיאיין את מסוכנותו של המשיב נוכח קרבתה היחסית למקום מגוריו ולנוכח סדר יומם של המפקחים המוצעים. כמו כן, אני מצטרף לחשש שהביע בית המשפט המחוזי ממידת נכונותם ורצינותם של המפקחים המוצעים, בשל אי-ההתייבבותם בפני בית המשפט. אשר על כן, חלופת המעצר המוצעת על ידי המשיב תומכת בקבלת בקשת המבקשת להארכת מעצרו ובדחיית הערר שהגיש על מעצרו עד תום ההליכים.

24. השיקולים של התמשכות תקופת המעצר וקצב התנהלות הדיונים, תומכים אף הם בהארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים. כידוע, זוהי הבקשה הראשונה שהגישה המבקשת להארכת מעצרו של המשיב. אכן, קצב התקדמות הדיונים בתיק העיקרי איננו מהיר במיוחד. עם זאת, המבקשת העריכה כי פרשת התביעה תושלם בתוך שלוש ישיבות נוספות בלבד. בנוסף, בית המשפט המחוזי קבע שמונה מועדי דיונים בתיק עד לחודש נובמבר הקרוב (מתוכם שניים בתוך תקופת המעצר המבוקשת). על כן, נחה דעתי כי גם שיקולים אלו תומכים בהארכת מעצרו של המשיב.

25. לא מצאתי ממש בטענותיו של המשיב ביחס לכרסום בתשתית הראייתית הלכאורית הקיימת נגדו. טענותיו של המשיב בעניין זה נטענו בעלמא ומבלי להציג טענות ממשיות וקונקרטיות ביחס לפגיעה בתשתית הראייתית. הלכה היא כי בשלב בחינת הראיות לכאורה אין בית המשפט נדרש לבחון את מהימנות העדים או את משקלן של העדויות, אלא אם מדובר בסתירות מהותיות וגלויות לעין, המצביעות מעצמן על כרסום ממשי בקיומן של ראיות לכאורה (בש"פ 352/11 ברי נ' מדינת ישראל (25.1.2011); בש"פ 2607/10 פיניאן נ' מדינת ישראל (18.4.2010)). משלא נטען על ידי המשיב בצורה מפורטת וברורה כי מתקיימות סתירות שכאלו אינני מוצא מקום להרחיב בסוגיה זו.



26. בדיון לפניי ביקש בא כוח המשיב להורות על עריכת תסקיר נוסף של שירות המבחן לבחינת חלופת מעצר נוספת המוצעת על ידי המשיב. אינני סבור שהגיעה השעה לערוך תסקיר נוסף, בשים לב לכך שהתסקיר האחרון הוגש לפני כחודש וחצי בלבד. כמו כן, לצד אי התאמתה של חלופת המעצר הראשונה שהוצעה ישנם, כאמור, שיקולים משמעותיים נוספים התומכים בהארכת מעצרו של המשיב בשלב זה. עם זאת, במידה וקצב התקדמות הדיונים בתיק העיקרי לא יהא משביע רצון, ניתן יהיה לשקול בעתיד את האפשרות להורות על תסקיר משלים של שירות המבחן לעניין חלופת המעצר.

27. על כל האמור, דין הבקשה להארכת מעצרו של המשיב להתקבל ודינו של הערר על הארכת מעצרו עד תום ההליכים, להידחות. מעצרו של המשיב יוארך בתשעים ימים נוספים החל מיום 6.7.2015 או עד למתן פסק דין בת"פ 11083-10-14 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ז באלול התשע"ה (1.9.2015).

ש ו פ ט